

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2022-09-10

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille suunnattua UR:n ohjelmaa *Ajankohtaista suomeksi*. Minä olen Heidi Liekola ja tämän ohjelman teemana on inflaatio seuraavin aihein:

Tavarat ja palvelut kallistuvat inflaation myötä Espoolaisnuoret miettivät rahan käyttööän

Tavarat ja palvelut kallistuvat inflaation myötä

Oletko sinäkin huomannut, että tavalliset ruokatavarat kuten maito ja voi maksavat kaupassa enemmän kuin vuosi sitten? Syynä hintojen nousuun on inflaatio. Ruotsin SEB-pankin päästrategi Jussi Hiljanen kertoo mistä on kyse:

Jussi Hiljanen, päästrategi SEB-pankki

Tää määritelmä, että se on kuluttajahintojen nousu, niin se on tietenkin itsessään aika tyhjentävä määritelmä. Mut just se ajatus siitä, että eri ihmiset kokee inflaation eri tavalla just sen takia, koska eri ihmiset kuluttaa tavaroita ja palveluita eri tavalla. Mistä se inflaatio tulee, niin siinä voi ajatella, että osa siitä on kysyntävetoista. Eli silloin kun kysyntää on paljon suhteessa tarjontaan, niin hinnat pyrkii nousemaan. Tää voimakas kysyntä aiheuttaa sen, että myyjät kokee, että heillä on mahdollisuus nostaa hintoja.

Toinen keskeinen syy korkeaan inflaatioon on Ukrainan sota. Sodan vuoksi energiatoimitukset Venäjältä Eurooppaan ovat poikki ja saatavilla oleva sähkö on siksi kalliimpaa. Energiahintojen nousu vaikuttaa puolestaan myytävien tavaroiden ja palveluiden hintoihin.

Jussi Hiljanen, päästrategi SEB-pankki

Monissa Euroopan maissa - varsinkin täällä pohjoisempaan - on sähkön hinnan voimakas nousu, joka tulee radikaalisti vaikuttamaan siihen, että mitä esimerkiksi sähkölämmitteisen omakotitalon lämmittäminen talvella maksaa. Tää tulee olee tosi iso huolenaihe ja taakka tulevana talvena.

kuluttajahinta
konsumentpris
tyhjentävä
uttömmande,
utförlig
määritelmä
definition
kokea
uppleva
kysyntä
efterfrågan
vetoinen
driven
suhteessa
i förhållande till
tarjonta
tillgång
keskeinen
avgörande
toimitus
leverans
saatavilla
tillgänglig
sähkö-
lämmitteinen
eluppvärmd
omakotitalo
villa

Hyvä taso inflaatiolle olisi noin kaksi prosenttia. Tällä hetkellä keskimääräinen inflaatio on kuitenkin kahdeksan prosentin luokkaa ja se saattaa Hiljasen mukaan kiihtyä edelleen.

Jussi Hiljanen, päästrategi SEB-pankki

Kyllä tää on globaali ilmiö. Euroopassakin eri maiden välillä inflaatiouvauhti vaihtelee tosi paljon. Mutta kaikissa maissa käytännössä on tämä sama epämurkava kuva.

huolenaihe
anledning till oro
taakka
börda
kiihtyä
accelerera
ilmiö
fenomen

Espoolaisnuoret miettivät rahan käyttöään

Espoolaiset 14-vuotiaat Onni ja Hermanni ovat lähteneet vaateostoksille paikalliseen second hand -liikkeeseen. Nuoret ovat panneet merkille hintojen nousun.

Hermanni

Täältä saa ihan hyvii vaatteita, välillä löytyy, että kyllä mä oon ainakin alkanut enemmän käymään.

Saattekte viikkorahaa tai kuukausirahaa tai jotain semmosta?

Hermanni: Mä saan ainakin ite kuukausirahaa

Onni: Juu, mäkin saan kuukausirahaa.

Minkä verran saatte?

Hermanni

Kolmekymppii. Kyl se sitten ihan hyvin riittää. Sit jos se loppuu, niin voi kysyy lisää.

Teettekte jonkun budjetin, kun te saatte sen kuukausirahan?

Hermanni

En mä yleensä tee. En mä silleen hirveen kummiskaan käytä, että sitten jos mä ostan jotain vaatteita, niin mä ostan ne yleensä tyyliin vanhempien kaa.

Onni

Joo sama mullakin. Yleensä mä käytän sen kuukausirahan johonkin niinku kavereitten kaa olemiseen ja syömiseen ja sitten vanhemmat yleensä maksaa vaatteista.

Oottekte huomannu, että hinnat on noussu kaupoissa tai kirppiksillä?

liike
affär
panna merkille
lägga märke till,
notera
kuukausiraha
månadspeng
kummiskaan,
kuitenkaan
ändå
tyyliin
typ
kirppis
loppis
17 euron luokkaa
runt 17 euro
oikeastaan
egentligen
limu
läsk
päivästä toiseen
från en dag till en annan
viikoittain
veckovis

Hermanni

Joo kyl sen on huomannut ihan selkeästi että ne on ollu nousussa. Ennen sai housut jollain 15:lla eurolla. Nykyään ne voi olla jotain 17 euron luokkaa helposti.

Onni

Uusina ne maksaa nykyään aika paljon. Jos ostaa yhdet housut niin siihen voi mennä joku... Ostaa jotain merkkiä, niin jopa 80 euroa yksiin housuihin. Kengissäkin on noussut parilla kymppillä. Mutta ei nyt hirveesti kuitenkaan kirppiksillä ja tällasissa oo noussu.

Hermanni

Oikeastaan vaan se, että ei saa enää samalla rahalla niin paljon tavaraa kun mitä sai ennen. Ennen mitä sai vaikka karkkipussin ja limun ja nykyään vähän riippuu saaks tyyliin karkkipussin ja saako sitä limua ollenkaan.

Onni

Ne nousee aina 5 senttiä välillä tulee lisää. Sitten tulee uudet viis senttiä ja yhtäkkiä ne onkin 50 senttiä enemmän. Ei sit siinä hirveesti enää jää.

Niin te ootte huomannu, että se nousee ihan melkein päivästä toiseen?

Onni

Kyllä ne nousee, ei ehkä ihan joka päivä, mutta viikoittain nousee aina vähällä.

Nonstop

Lopuksi musiikkia suomalaisartistilta MDS. Kappale on *Nonstop*.

*Manifestoin kaiken mitä mulla on
Vaatii tekoi, ei riitä et niin sanon
Nonstop, do the talk, eikä sille loppuu oo
Haluun tän, haluun ton, mun jano on loputon
Manifestoin kaiken mitä mulla on
Vaatii tekoi, ei riitä et niin sanon*

Tässä kaikki tällä kertaa. Kuullaan taas!